

فرم آموزشی «اثرات مصرف مواد مخدر، محرک و الکل»

افراد به دلایل مختلفی مواد استفاده می‌کنند. برای مثال عده ای ممکن است برای به دست آوردن انرژی و احساس لذت یا برخی دیگر برای کم شدن اضطراب و ناامیدی و یا آرام شدن، مواد مصرف کنند.

مصرف مواد عوارض جسمی، روانی و اجتماعی متعددی دارد و اغلب باعث مشکلات جدی در عملکرد شخصی خانوادگی، تحصیلی یا شغلی می‌شود. مصرف مواد به صورت تزریقی افراد را در خطر ابتلا به عفونت هایی مانند اچ آی وی/ایدز و هپاتیت سی قرار می‌دهد. همچنین بسیاری از مواد می‌توانند باعث ایجاد یا عود علائم بیماری روان‌پزشکی شوند.

مواد به چند دسته کلی تقسیم می‌شوند که مهم‌ترین آن‌ها به قرار زیرند:

مخدرها

تریاک، هرویین، کراک از جمله مواد مخدر رایج هستند. ترامادول و کدئین داروهای شبه مخدری هستند که گاهی از آن‌ها سوء مصرف می‌شود. مواد مخدر باعث کاهش درد و اضطراب می‌شوند ولی اثرات منفی متعددی نیز دارند از جمله: گیجی و خواب آلودگی، یبوست، تهوع، مشکلات تنفسی. مصرف مواد مخدر باعث وابستگی جسمی و روانی در فرد مصرف‌کننده می‌شود و قطع مصرف، علائم ترک را به همراه دارد؛ علائمی مانند درد بدن، تعریق، لرز، بی‌خوابی، بی‌قراری.

الکل

الکل اثرات متعددی بر روی مغز و رفتار دارد از جمله می‌تواند باعث مشکلات حافظه، افسردگی، پرخاشگری، رفتارهای نامتناسب، اشکال در قضاوت، مشکلات حرکتی و بدتر شدن یا عود بیماری شود. الکل باعث کند شدن واکنش‌های مغزی شده و احتمال بروز تصادفات رانندگی را افزایش می‌دهد. مصرف الکل در بلند مدت باعث اختلال در کارکرد بسیاری از اعضای بدن از جمله قلب و عروق، کبد و گوارش می‌شود و احتمال بروز بسیاری از سرطان‌ها را افزایش می‌دهد.

محرک‌ها

آمفتامین‌ها که معمولاً "با نام شیشه یا کریستال به فروش می‌رسند از رایج‌ترین مواد محرک هستند. این مواد می‌توانند خواب و اشتها را کاهش دهند، باعث ایجاد توهم، بدبینی، اضطراب، ترس، بی‌قراری و پرخاشگری شوند. آمفتامین‌ها باعث ایجاد یا بدتر شدن سایکوز یا بعضی بیماری‌های روان‌پزشکی می‌شوند. کوکائین نیز یک ماده محرک با اثرات مشابه است.

سایر مواد

حشیش که به نام‌های بنگ، گل، علف، وید، ماری جوانا هم شناخته می‌شود می‌تواند باعث تجربه‌های حسی غیرمعمول، توهم و اشکال در تفکر شود و مصرف زیاد آن در ایجاد سایکوز نقش دارد.

درمان

درمان‌های دارویی و غیردارویی مختلفی برای ترک مواد وجود دارد که هم در درمانگاه‌های روان‌پزشکی و هم در کلینیک‌های ترک مواد انجام می‌شود. اقدامات سریع تشخیصی و درمانی می‌تواند مانع از ادامه مصرف مواد و عوارض نامطلوب آن شود که البته نیازمند همکاری بیمار و خانواده است. با توجه به آسیب‌های متعدد ناشی از مواد، درمان اختلالات مصرف مواد معمولاً به صورت طولانی مدت توصیه شده و در صورت پیگیری مناسب بیمار، با نتایج بسیار مطلوبی همراه خواهد بود. ذکر این نکته حائز اهمیت است که همانند هر درمان دیگر، بهتر است فرد مصرف کننده و خانواده وی برای درمان به متخصصین این امر مراجعه نموده و از پذیرفتن توصیه از افراد فاقد تخصص و مصرف سرخود دارو اجتناب ورزند.